

op het geduldige papier overblijven, na aftrek van de beenderen en van al wat er verder zoo hier en daar afvalt?

Van welk belang goede voeding op zee is, kan daaruit blijken, dat de matrozen van de visschersvloot, die toch uit hetzelfde Bretagne voortkomen als de matrozen van de oorlogsvloot, in afwijking van dezen er op zee beter gaan uitzien en sterker worden. De matrozen ter vischvangst worden echter beter gevoed, zij krijgen als dierlijk voedsel speciaal spek; ook maakt versche visch o. a. koppen van kabeljouw een deel van hun menu uit.

Vaassen, 11 Mei 1906.

A. N. J. HANEDOES VAN ALMKERK.

EEN GEMEENTELIJKE KEURING.

Het nummer van 12 Mei 1906 van dit *Tijdschrift* bevat een artikel — „Een gemeentelijke keuring”, — dat in hooge mate mijn verbazing en mijn verontwaardiging heeft opgewekt.

Door het gemeentebestuur van Zaandam wordt aan de heeren gemeenteartsen REBEL en VAN DER LOO opgedragen een onderwijzeres te onderzoeken „die veel verzuimd heeft wegens ziekte” en nu tijdelijk verpleegd wordt in een sanatorium.

De heeren vinden in den linker longtop geringe afwijkingen bij percussie en eenige fijne rhonchi (die 2 maanden later blijken verdwenen te zijn), patiënt geeft sporadisch sputum op, waarin geen tuberkelbacillen meer zijn te vinden. Kort daarop oordeelt een onzer hoogleraren, „dat patiënt genezen is van haar tuberculose”.

Nu verwacht men misschien, dat door de heeren aan dit meisje de raad werd gegeven haar vacanties zooveel mogelijk buiten door te brengen, of wel uit te zien naar een meer gezonden werkkring? Neen, zij rapporteeren aan B. en W., dat patiënt „moet worden ontslagen”, (stipt letterlijk!).

Voor wie dit niet begrijpen mocht, diene tot toelichting, dat volgens die heeren tegenwoordig de meest gangbare meening is, dat de voor tuberculosebesmetting vatbare personen, in casu schoolkinderen, wel degelijk aan infectiegevaar blootstaan!

Aan het slot van het artikel volgen eenige beschouwingen ter rechtvaardiging hunner handelwijze en worden regels gegeven, hoe in het vervolg met dergelijke onderwijzers te handelen.

Geachte Redactie, ik wist gelukkig niet, dat een schoolhygiënist zijn taak op zulke wijze kon opvatten. Ik wil deze opvatting hier niet nader qualificeeren, maar ik hoop toch dat een dergelijke handelwijze nooit en nimmer navolging zal vinden, en in ons land scherp gehekeld en algemeen afgekeurd zal worden!

Hoogachtend,

Uw dienstw.

Arnhem, 12 Mei 1906

Dr. E. W. SIKEMEIER.

EEN VRAAG.

Iedereen, zegt collega VAN DER LOO, zal toegeven, dat het niet verantwoord is de 40 kinderen eener klasse elken dag gedurende 5 uren bloot te stellen aan de mogelijkheid van infectie door een tuberculeuse onderwijzeres.

Daarin zal menigeen hem bijvallen.

Maar als men vraagt of het verantwoord is een patiënt met de onzekere diagnose, aanleg tot of beginnende tuberculose, naar een sanatorium te zenden, waar hij dag en nacht aan de mogelijkheid van infectie door wel meer dan 40 lijders aan tuberculose is blootgesteld, zullen diezelfde artsen zelfs niet aan de mogelijkheid denken, dat zij den lijder, die misschien in het geheel geen tuberculose heeft, aan gevaar bloot stellen.

Toch staat hier tegenover de mogelijkheid, dat de patiënt inderdaad aan tuberculose lijdt, een minstens veertig maal grootere mogelijkheid van infectie dan in de school.

Hoe rijmt men dat?

Groningen, 12 Mei 1906.

A. P. FOKKER.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

GENT. — Vlaamsch Natuur- en Geneeskundig Congres.

Tot nu toe berustte het bestuur van dit congres, dat dit jaar te Brugge zijn 10de samenkomst zal houden, elk jaar bij eenige leden uit de plaats, waar het congres zou worden gehouden, zoodat dus het bestuur elk jaar een geheel ander was. Wel bleven die plaatselijke besturen van vroegere congressen zich nog wel met de zaken bemoeien, maar de hoofdleiding berustte toch bij het bestuur ter plaatse. Nu is door een vergadering dier plaatselijke besturen het plan opgevat dit congres op denzelfden voet in te richten als dergelijke vereenigingen buiten België, nl. een vereeniging te stichten met een bestendig bestuur. De leden van het congres zijn daarom nu opgeroepen tot een vergadering, die 10 Juni a. s. te Gent zal plaats hebben, waarop tot de stichting dier vereeniging zal besloten worden, een reglement zal worden vastgesteld en een bestuur zal worden gekozen. Bij de oproeping tot die vergadering is een ontwerp-reglement gevoegd. De zetel der vereeniging zal te Gent zijn, waar ook de secretaris-penningmeester zal moeten wonen.

POSEN. — Meningitis. Te Posen en te Essen a/d Ruhr is de epidemische cerebrosпинаalmeningitis toegenomen. Te Döberitz, waar legermanoeuvres plaats hadden, is de ziekte eveneens uitgebroken. De oefeningen zijn gestaakt, en er zijn omvangrijke maatregelen van tegenweer genomen.

BERLIJN. — Tuberculose-lijders als kolonisten. Na een voordracht van dr. KATZ over het bekende denkbeeld om Duitsch Z.-W.-Afrika te koloniseeren met tuberculose-lijders, gehouden in een vergadering der Berlijnsche ziekenfondsbesturen, werd een motie van den volgenden inhoud aangenomen: „De vergadering komt op tegen de samenkoppeling van de bestrijding der tuberculose met het nevendoeel der kolonisatie van Afrika en betreurt het, dat een aantal geneeskundigen van gezag zich daarvoor verklaren. De Deutsche volkssanatoria zullen, volgens den tegenwoordigen stand der wetenschap, als de noodige kosten worden besteed tot hun vermeerdering, kunnen voldoen aan de te stellen eischen. Maar zelfs als de goede verwachting betreffende het herstel in Afrika zou worden bewaarheid, zou de